

«СХВАЛЕНО»
На засіданні
педагогічної ради школи
протокол № 6 від 28 серпня 2018 року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Директор Кагарлицької
загальноосвітньої
школи І-ІІІ ступенів №1
Л.М. Шевеленко

Освітня програма
Кагарлицької
загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №1
на 2018/2019 навчальний рік

Завдання школи полягає у формуванні глобальної компетентності учня, необхідної кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності. Педагогам, щоб допомогти учням стати глобально компетентним, потрібно не тільки розвивати ці якості у собі, а й шукати способи їх розвитку в учнів. За експертними оцінками, найбільш успішними на ринку праці в найближчій перспективі будуть фахівці, які вміють навчатися впродовж життя, критично мислити, ставити цілі та досягати їх, працювати в команді, спілкуватися в багатокультурному середовищі та володіти іншими сучасними вміннями.

Центральне місце в системі освіти за належить середній школі. В школі ще можна вирівняти дисбаланс у розвитку дітей. Світогляд закладається саме в сім'ї та школі. У школі формується особистість, її громадянська позиція та моральні якості.

Пріоритетного значення в розбудові нової школи набуває завдання формувати в учнів систему загальнолюдських цінностей – морально-етичних (гідність, чесність, справедливість, турбота, повага до життя, повага до себе та інших людей) та соціально-політичних (свобода, демократія, культурне різноманіття, повага до рідної мови і культури, патріотизм, шанобливе ставлення до довкілля, повага до закону, солідарність, відповідальність). У центрі освіти має перебувати виховання в учнів відповідальності за себе, за добробут нашої країни. У здійсненні виховного процесу мають враховуватися такі організаційні орієнтири: виховання не зводиться до окремих виховних занять; до створення виховного середовища залучається весь колектив школи; учитель є взірцем людини вихованої, своїм прикладом він надихає і зацікавлює дитину, у планування діяльності враховуються індивідуальні нахилти і здібності кожної дитини, створюються належні умови для їх реалізації; співробітництво з позашкільними закладами освіти; налагодження постійного діалогу з батьківською спільнотою.

Розділ 1

Призначення школи та засіб її реалізації

Призначення Кагарлицької загальноосвітньої школи I-III ступенів №1 полягає в наданні якісної повної загальної освіти дітям шкільного віку мікрорайону школи, забезпеченні їх всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно

обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Основним засобом реалізації призначення загальноосвітнього закладу є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм. У той же час заклад має у своєму розпорядженні додаткові засоби реалізації свого призначення, а саме

- уведення в навчальний план предметів і курсів, що сприяють загальнокультурному розвитку особистості та формують гуманістичний світогляд;
- надання учням можливості спробувати себе в різних видах діяльності (інтелектуальної, трудової, художньо-естетичної тощо);
- поглиблене вивчення окремих предметів;
- надання учням можливості вибору профілю навчання, темпу засвоєння навчального матеріалу;
- оригінальна організація навчальної діяльності, інтеграція навчальної та позанавчальної діяльності;

Освітня програма, що реалізується в закладі, спрямована на: формування в учнів сучасної наукової картини світу; виховання працьовитості, любові до природи; розвиток в учнів національної самосвідомості; формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства; інтеграцію особистості в систему світової та національної культури; рішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві; виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави; створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

Ключові компетентності

- Спілкування державною (і рідною у разі відмінності) мовами. Це вміння усно і письмово висловлювати й тлумачити поняття, думки, почуття, факти та погляди (через слухання, говоріння, читання, письмо, застосування мультимедійних засобів). Здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ – у навчанні, на роботі, вдома, у вільний час. Усвідомлення ролі ефективного спілкування.
- Спілкування іноземними мовами. Уміння належно розуміти висловлене іноземною мовою, усно і письмово висловлювати і тлумачити поняття, думки, почуття, факти

та погляди (через слухання, говоріння, читання і письмо) у широкому діапазоні соціальних і культурних контекстів. Уміння посередницької діяльності та міжкультурного спілкування.

- Математична грамотність. Уміння застосовувати математичні (числові та геометричні) методи для вирішення прикладних завдань у різних сферах діяльності. Здатність до розуміння і використання простих математичних моделей. Уміння будувати такі моделі для вирішення проблем.
- Компетентності в природничих науках і технологіях. Наукове розуміння природи і сучасних технологій, а також здатність застосовувати його в практичній діяльності. Уміння застосовувати науковий метод, спостерігати, аналізувати, формулювати гіпотези, збирати дані, проводити експерименти, аналізувати результати.
- Інформаційно-цифрова компетентність передбачає впевнене, а водночас критичне застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для створення, пошуку, обробки, обміну інформацією на роботі, в публічному просторі та приватному спілкуванні. Інформаційна й медіа-грамотність, основи програмування, алгоритмічне мислення, роботи з базами даних, навички безпеки в Інтернеті та кібербезпеці. Розуміння етики роботи з інформацією (авторське право, інтелектуальна власність тощо).
- Уміння навчатися впродовж життя. Здатність до пошуку та засвоєння нових знань, набуття нових вмінь і навичок, організації навчального процесу (власного і колективного), зокрема через ефективне керування ресурсами та інформаційними потоками, вміння визначати навчальні цілі та способи їх досягнення, вибудовувати свою навчальну траєкторію, оцінювати власні результати навчання, навчатися впродовж життя.
- Соціальні і громадянські компетентності. Усі форми поведінки, які потрібні для ефективної та конструктивної участі у громадському житті, на роботі. Уміння працювати з іншими на результат, попереджати і розв'язувати конфлікти, досягати компромісів.
- Підприємливість. Уміння генерувати нові ідеї й ініціативи та втілювати їх у життя з метою підвищення як власного соціального статусу та добробуту, так і розвитку суспільства і держави. Здатність до підприємницького ризику.
- Загальнокультурна грамотність. Здатність розуміти твори мистецтва, формувати власні мистецькі смаки, самостійно виражати ідеї, досвід та почуття за допомогою мистецтва. Ця компетентність передбачає глибоке розуміння власної національної

ідентичності як підґрунтя відкритого ставлення та поваги до розмаїття культурного вираження інших.

- Екологічна грамотність і здорове життя. Уміння розумно та раціонально користуватися природними ресурсами в рамках сталого розвитку, усвідомлення ролі навколишнього середовища для життя і здоров'я людини, здатність і бажання дотримуватися здорового способу життя.

Наскрізнi лiнii

Наскрізнi лiнii є засобом iнтеграцii ключових i загальнопредметних компетентностей, навчальних предметiв та предметних циклiв; вони враховуватимуться при формуваннi шкiльного середовища.

Наскрізнi лiнii є соцiально значимими надпредметними темами, якi допомагають формуванню в учнiв уявлень про суспiльство в цiлому, розвивають здатнiсть застосовувати отриманi знання у рiзних ситуацiях.

Мета наскрiзних лiнii – «сфокусувати» увагу й зусилля вчителiв-предметникiв, класних керiвникiв, зрештою, усього педагогiчного колективу на досягненнi життєво важливої для учня й суспiльства мети, увиразнити ключовi компетентностi.

- Для наскрiзної лiнii «Екологiчна безпека та сталий розвиток» – це формування в учнiв соцiальної активностi, відповідальностi й екологiчної свiдомостi, у результатi яких вони дбайливо й відповідально ставитимуться до довкiлля, усвідомлюючи важливiсть сталого розвитку для збереження довкiлля й розвитку суспiльства.
- Метою вивчення наскрiзної лiнii «Громадянська відповідальнiсть» є формування відповідального члена громади й суспiльства, який розумiє принципи й механiзми його функцiонування, а також важливiсть нацiональної iнiцiативи. Ця наскрiзна лiнiiя освоюється через колективну дiяльнiсть – дослідницькi роботи, роботи в групi, проекти тощо, яка розвиває в учнiв готовнiсть до спiвпрацi, толерантнiсть щодо рiзноманiтних способiв дiяльностi i думок.
- Завданням наскрiзної лiнii «Здоров'я i безпека» є становлення учня як емоцiйно стiйкого члена суспiльства, здатного вести здоровий спiсiб життя i формувати навколо себе безпечно життєве середовище.
- Вивчення наскрiзної лiнii «Пiдприємливiсть i фiнансова грамотнiсть» забезпечить краще розумiння молодим поколiнням українцiв практичних аспектiв фiнансових питань (здiйснення заощаджень, iнвестування, запозичення, страхування,

кредитування тощо); сприятиме розвиткові лідерських ініціатив, здатності успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі.

Основним завданням освітнього процесу в школі є реорганізація освітньої діяльності школи із засвоєння змісту навчальних предметів на формування здатності до практичного застосування набутих знань. Вивчення усіх навчальних предметів базується на принципах особистісно орієнтованого навчання.

Основою методичної компетенції вчителя є досконале володіння методами проведення уроків, різноманітними формами роботи, методичними прийомами, уміння конструювати уроки класичних типів – набуття нових знань, формування умінь і навичок, узагальнення і систематизації, контролю знань, комбінованого, а також нестандартних уроків, що ефективно формують здатність до нестандартного мислення, творчості, підвищують інтерес до предмету, активізують навчальну діяльність.

В школі створено можливість для систематичного використання сучасних мультимедійних засобів навчання, комп'ютерної, проекційної техніки, педагогічних програмних засобів.

Усе це забезпечує можливість для досягнення освітнього процесу – інтелектуально-творчого, морального, національно-культурного, естетичного збагачення, розвиток та закріплення на цій основі індивідуальних якостей шляхом засвоєння навчального матеріалу, вироблення умінь навчальної, трудової, організаційної, художньо-естетичної діяльності.

Реалізація освітньої програми школи здійснюється через три ступеня освіти:

I ступінь – початкова загальна освіта;

II ступінь – базова середня освіта;

профільна середня (повна) загальна освіта.

Наша школа – школа рівних можливостей для всіх; школа в якій навчаються поряд обдаровані діти в тій чи іншій галузі та «звичайні»; школа, яка намагається дати можливості для розвитку кожній дитині; школа компетентнісного розвитку і самовдосконалення з ідеалом вільної, життєлюбної, талановитої особистості. Тобто, щоб дитина, навчаючись у школі, змогла набути всі життєві компетенції в тому обсязі, в якому вони їй потрібні для її успішного становлення. Сучасний підхід до стратегії розвитку освіти наголошує, що якість освіти ж найефективнішим засобом для задоволення освітніх потреб суспільства, сім'ї, дитини.

Управління школою зосереджене на управлінні якістю освіти. А це означає співвіднесення результатів роботи школи з метою, яку колектив школи поставив перед собою. Школа працює на засадах «педагогіки партнерства». Основні принципи цього підходу: повага до особистості, доброзичливість і позитивне ставлення, довіра у відносинах, діалог – взаємодія – взаємоповага, розподілене лідерство (право вибору та відповідальність за нього).

Розділ 2

Опис «моделі» випусника школи

Модель випусника – це необхідна основа для сміливих і успішних кроків у своє майбутнє. Всі інші здобутки у сфері компетентності може принести людині лише наполеглива цілеспрямована праця, бажання вчитися і ділитися досвідом з іншими.

Випусник школи має міцні знання і вміло користується ними. Знання та вміння отримані учнем тісно взаємопов'язані з його ціннісними орієнтирами.

Набуті життєві компетентності випусник вміло використовує для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці. Він вміє критично мислити, логічно обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, творити, вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення.

Наш випусник – це передусім людина творча, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації, широким спектром особистості:

- випусник школи добре проінформована особистість;
- прагне до самоосвіти та вдосконалення;
- готовий брати активну участь у суспільно-культурному житті громади, держави;
- є свідомим громадянином, готовим відповідати за свої вчинки;
- свідомо ставиться до свого здоров'я та довкілля;
- мислить креативно, використовуючи увесь свій творчий потенціал.

Випусник компетентний у ставленні до життя — реалізує себе через самопізнання, саморозуміння та інтелектуальну культуру.

Випусник початкових класів має знання, уміння та навички, передбачені стандартом початкової освіти. Він упевнений у собі, старанний, працелюбний, самостійний, дисциплінований, вмотивований на досягнення успіху, вміє слухати і чути, критично мислити і має почуття самоконтролю, навички навчальної діяльності, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя.

Випусник базової основної школи володіє певними якостями і вміннями на рівні вимог державних освітніх стандартів успішно засвоює загальноосвітні програми з усіх

предметів шкільного навчального плану; має систему розумових навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, синтез, класифікацію, визначення головного); володіє основами комп'ютерної грамотності; знає свої громадянські права і вміє їх реалізувати; оцінює свою діяльність з погляду моральності та етичних цінностей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; веде здоровий спосіб життя; готовий до форм і методів навчання, використовуваних у старших класах.

Випускник старших класів має міцні знання на рівні вимог державних освітніх стандартів, що забезпечує вступ до закладу вищої професійної освіти та подальше успішне навчання; володіє іноземною мовою на базовому рівні; має високий рівень комп'ютерної грамотності (програмування, навички технічного обслуговування); володіє культурою інтелектуальної діяльності; знає і поважає культуру України та інших народів; поважає свою й чужу гідність, права, свободи інших людей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; має почуття соціальної відповідальності; веде здоровий спосіб життя; володіє способами отримання інформації; прагне духовного і соціального добробуту.

Наш випускник - свідомий громадянин і патріот своєї країни, готовий до сміливих і успішних кроків у майбутнє.

Розділ 3

Цілі та задачі освітнього процесу школи

Цілі та задачі освітнього процесу на кожному рівні реалізації освітніх програм повинні бути обумовлені "моделлю" випускника, призначенням і місцем школи в освітньому просторі міста, району, мікрорайону. Вони повинні бути сформульовані конкретно, бути вимірними, досяжними, визначеними за часом, несуперечливими по відношенню одна до одної. Інакше кажучи, відповідати загальним вимогам, що пропонуються до визначення цілей і задач.

Перед школою поставлені такі цілі освітнього процесу:

1. Забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, основної, середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
2. Гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
3. Створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
4. Формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
5. Забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів;
6. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів перепідготовки;

7.Проведення атестації та сертифікації педагогів;

8.Цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази школи.

Розділ 4

Навчальний план та його обґрунтування

Основним документом, що регулює освітній процес у школі – є робочий навчальний план, що складений на основі Типових навчальних планів, розроблених та затверджених Міністерством освіти і науки України. Зміст навчального плану є механізмом реалізації змісту освіти та одними із засобів формування «моделі» випускника кожного ступеня навчання. починаючи з I ступеня, в школі функціонує система факультативів та гуртків, яка дозволяє зробити освітній простір єдиним і таким, що тісно пов'язує різні вікові етапи в навчанні різних дисциплін.

Програма початкової освіти окреслює підходи до організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Початкова освіта здобувається з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Програма визначає загальний обсяг навчального навантаження на тиждень, забезпечує взаємозв'язки окремих предметів, курсів за вибором, їх інтеграцію та логічну послідовність вивчення які будуть подані в рамках навчальних планів:

для 1-го класу у відповідності до Державного стандарту початкової освіти (постанова КМУ від 21.02.2018 № 87) та Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти (1-2 класи), розробленої під керівництвом О.Я. Савченко та затвердженою наказом МОН України від 21.03.2018 № 268

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- мовно-літературна - включає українську мову та літературу, іноземну мову (англійська);
- математична - спрямована на формування математичної та інших ключових компетентностей;
- природнича - має на меті формування компетентностей в галузі природничих наук, основи наукового світогляду, становлення відповідальної природоохоронної поведінки у навколишньому світі;
- технологічна - формування компетентностей в галузі техніки і технологій, здатності до зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій;
- інформативна - формування інформаційно-комунікаційної компетентності, здатності до розв'язання проблем з використанням цифрових пристроїв для розвитку, самовираження, здобуття навичок безпечної діяльності в інформаційному суспільстві;

- соціальна і здоров'язбережувальна - формування соціальної компетентності, активної громадянської позиції, підприємливості, розвиток самостійності, застосування моделі здорової та безпечної поведінки, збереження власного здоров'я та здоров'я інших;
- громадянська та історична - формування громадянської та інших компетентностей, готовності до змін шляхом осмислення зв'язків між минулим і сучасним життям, активної громадянської позиції, набуття досвіду життя в соціумі з урахуванням демократичних принципів;
- мистецька - формування цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження, поваги до національної та світової мистецької спадщини;
- фізкультурна - формування мотивації до занять фізичною культурою і спортом для забезпечення гармонійного фізичного розвитку, вдосконалення життєво необхідних рухових умінь та навичок.

Мовно-літературна освітня галузь реалізується через предмети: українська мова, українська література, іноземна мова(англійська). Математична освітня галузь через предмет – математика. Природнична, технологічна, інформативна, громадянська, історична та мистецька реалізується через інтегрований предмет – «Я досліджую світ». Фізкультурна галузь реалізується через предмет – фізична культура.

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин у класах	
		1-А	1-Б
Мовно-літературна, іншомовна	Українська мова	7	7
	Англійська мова	2	2
Математична	Математика	4	4
Природнична, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна	Я досліджую світ	3	3
Технологічна	Трудове навчання	1	1
Мистецька	Мистецтво	2	2
Фізкультурна	Фізична культура	3	3
Усього		19+3	19+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1
Індивідуальні заняття з математики		1	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		20	20
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		23	23

Програмою визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання, коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу. Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів освіти ключових компетентностей, передбачених стандартами початкової освіти. Спільними для всіх ключових компетентностей є такі **вміння**: читання з розумінням, вміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Типової освітньої програми використовуються **внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки**, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

для 2-4 класів розроблена на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти». відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 407) з української мовою навчання .

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мова і література

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Повноцінність початкової освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з відповідних бюджетів.

Освітня галузь "Мови і літератури" з урахуванням вікових особливостей учнів у навчальних планах реалізується через окремі предмети "Українська мова (мова і читання)", "Іноземна мова".

Освітні галузі "Математика", "Природознавство" реалізуються через однойменні окремі предмети, відповідно, - "Математика", "Природознавство".

Освітня галузь "Суспільствознавство" реалізується предметом "Я у світі".

Освітня галузь "Здоров'я і фізична культура" реалізується окремими предметами "Основи здоров'я" та "Фізична культура".

Освітня галузь "Технології" реалізується через окремі предмети "Трудове навчання" та "Інформатика".

Освітня галузь "Мистецтво" реалізується окремими предметами "Образотворче мистецтво" і "Музичне мистецтво"

Варіативна складова навчального плану визначена з урахуванням особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів та використовується на підсилення предметів інваріантної складової.

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин у класах				
		2	3-А	3-Б	4-А	4-Б
Мови і літератури (мовний і літературний компоненти)	Українська мова	7+1	7+1	7+1	7+1	7+1
	Англійська мова	2	2	2	2	2
Математика	Математика	4	4	4	4	4
Природознавство	Природознавство	2	2	2	2	2
Суспільствознавство	Я у світі	-	1	1	1	1
Мистецтво	Мистецтво*/музичне мистецтво,	1	1	1	1	1
	образотворче мистецтво	1	1	1	1	1
Технології	Трудове навчання	1	1	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1
	Фізична культура **	3	3	3	3	3
Усього		20+3+1	21+3+1	21+3+1	21+3+1	21+3+1
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	1	1	1
Індивідуальні заняття з математики		1	-	-	-	-
Біблійна історія та християнська етика		-	1	1	1	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		22	23	23	23	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		25	26	26	26	26

Освітня програма базової середньої освіти окреслює організацію закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти і складена відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ

Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405) з навчанням українською мовою і вивченням мови національної меншини.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план основної школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Він охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову.

Освітня галузь мови і літератури у навчальних планах реалізується через окремі предмети "Українська мова", "Українська література", "Іноземна мова (англійська)", «Зарубіжна література».

В межах галузі «Суспільствознавство» у 5-му класі вивчається курс «Історія України (Вступ до історії)», у 6-му класі – інтегрований курс «Всесвітня історія. Історія України». Освітня галузь «Мистецтво» реалізується через окремі курси: «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво» в 5-7 класах та «Мистецтво» у 8-9 класах.

Варіативна складова навчального плану визначена з урахуванням особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, запровадження факультативів, курсів за вибором, що розширюють світоглядне спрямування.

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин у класах				
		5-А	5-Б	6-А	6-Б	7А
Мови і літератури	Українська мова	3,5(4/3)	3,5(4/3)	3,5(4/3)	3,5(4/3)	2,5(3/2)
	Українська література	2	2	2	2	2
	Англійська мова	3	3	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1	1	1	1
	Всесвітня історія	-	-	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	-	-	-
Мистецтво*	Музичне мистецтво	1	1	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	1
	Мистецтво	-	-	-	-	-
Математика	Математика	4	4	4	4	-
	Алгебра	-	-	-	-	2
	Геометрія	-	-	-	-	2
Природознавство	Природознавство	2	2	-	-	-
	Біологія	-	-	2	2	2
	Географія	-	-	2	2	2
	Фізика	-	-	-	-	2
	Хімія	-	-	-	-	1,5(1/2)
Технології	Трудове навчання	2	2	2	2	1
	Інформатика	1	1	1	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3	3
Разом без фізичної культури		23,5+3	23,5+3	26,5+3	26,5+3	28+3
Додатковий час на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3,5	3,5	3,5	3,5	2,5
Курси за вибором		1	1	1	1	0,5
Київщинознавство		1	1	1	1	0,5(0/1)

Факультативи, індивідуальні заняття:	2,5	2,5	2,5	2,5	2
Сторінками дитячої літератури	0,5(0/1)	0,5(0/1)	0,5(0/1)	0,5(0/1)	1
Індивідуальні заняття з математики	1	1	1	1	-
Індивідуальні заняття з української мови	1	1	1	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження	28	28	31	31	32
Всього (без урахування поділу класів на групи)	30	30	33	33	33,5

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин у класах		
		8	9А	9Б
Мови і літератури	Українська мова	2	2	2
	Українська література	2	2	2
	Англійська мова	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5(1/2)	1,5(2/1)	1,5(2/1)
	Всесвітня історія	1	1	1
	Основи правознавства	-	1	1
Мистецтво*	Музичне мистецтво	-	-	-
	Образотворче мистецтво	-	-	-
	Мистецтво	1	1	1
Математика	Математика	-	-	-
	Алгебра	2	2	2
	Геометрія	2	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-	-
	Біологія	2	2	2
	Географія	2	1,5(1/2)	1,5(1/2)
	Фізика	2	3	3
	Хімія	2	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1
	Інформатика	2	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3
Разом без фізичної культури		28,5+3	30+3	30+3
Додатковий час на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3	3	3
Курси за вибором		1	1	1
Креслення		1	1	1
Факультативи, індивідуальні заняття:		2	2	2
Київщинознавство		1		
Настає час вибору		-	1	1
Індивідуальні заняття з української мови		1	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		34,5	36	36

Освітня програма профільної середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти і складена відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408) з філологічним профілем для учнів 10-11 класів.

Навчальний план для 10 класу містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів і спеціальних курсів, а також передбачає години на факультативи, індивідуальні заняття.

Вивчаються базові предмети: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізична культура» і «Захист Вітчизни». Передбачено вивчення окремих природничих дисциплін: «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія». Включені вибірково-обов'язкові предмети «Інформатика» і «Технології», що вивчаються на рівні стандарту.

Зміст філологічного профілю навчання реалізується системою окремих предметів. Кількість годин для вивчення профільних предметів збільшено за рахунок варіативної складової навчального плану з урахуванням освітніх потреб учнів та з метою формування ключових компетентностей учнів засобами усіх предметів.

У навчальній програмі для 10 класу виокремлені наскрізні лінії «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність», які інтегрують ключові і загальнопредметні компетентності і сприяють формуванню в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
	Української філології профіль
	10
Базові предмети	27
Українська мова	2+2
Українська література	2+2
Іноземна мова	2
Зарубіжна література	1+2
Історія України	1,5
Всесвітня історія	1
Громадянська освіта	2
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3
Біологія і екологія	2
Географія	1,5(1/2)
Фізика і астрономія	3
Хімія	1,5
Фізична культура	3
Захист Вітчизни	1,5(2/1)
Вибірково-обов'язкові предмети	3
Інформатика	2
Технології	1
Мистецтво	-

Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	2
Факультативи, індивідуальні заняття:	2
Захисти себе від ВІЛ	0,5(1/0)
Індивідуальні заняття з української мови	1
Київщинознавство	0,5(0/1)
Гранично допустиме навантаження на учня	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38

Для учнів 11 класу використано навчальний план складений відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 406) з філологічним профілем.

Години варіативної складової навчального плану в 11 класах спрямовані на:

- а) вивчення базових предметів, обов'язкових для всіх;
- д) консультації для підготовки до ЗНО;
- ж) індивідуалізація навчання: створення умов для розвитку творчих здібностей та обдарувань учнів з предметів.

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
	Української філології профіль
	11
Українська мова	4
Українська література	4
Іноземна мова	3
Друга іноземна	-
Зарубіжна література	3
Історія України	1,5(2/1)
Всесвітня історія	1
Громадянська освіта:	
правознавство	-
економіка	1
людина і світ	0,5(0/1)
Художня культура	0,5(1/0)
Математика	3+2
Астрономія	0,5(1/0)
Біологія	1,5(1/2)
Географія	-
Фізика	2
Хімія	1
Екологія	0,5(0/1)
Технології	1
Інформатика	1
Фізична культура	2
Захист Вітчизни	1,5(1/2)
Разом	32,5

Додатковий час на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації	3,5
Факультативи, індивідуальні заняття:	3,5
Психологія	1
Київщинознавство	1
Захисти себе від ВІЛ	0,5(1/0)
Індивідуальні заняття з української мови	1
Гранично допустиме навантаження на учня	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38

Розділ 5

Особливості організації освітнього процесу та застосовування в ньому педагогічних технологій

Соціальні перетворення в українському суспільстві докорінно змінили пріоритети в галузі освіти. Школа потребує нових нетрадиційних ідей, теорій, що відповідали б оптимальному розвитку дитини, сучасним потребам людства.

Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної дитини – основна мета, що покладена в основу технологій навчання. Незважаючи на розмаїття нововведень, основною формою організації навчальної діяльності залишається урок.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок.

Також передбачені екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, лекції конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з предмету. Перевірка та оцінювання досягнення компетентностей здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. Для підготовки до заліків та іспитів проводяться оглядові консультації, які допомагають учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

У закладі широко впроваджуються інформаційно-комунікативні технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності. Це дозволяє формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, критичне і логічне мислення,

вміння приймати рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими особистостями.

Вчителями закладу створена модель уроків на основі синтезу оригінальних прийомів, елементів інноваційних педагогічних методик і інформаційно-комунікативних технологій та традиційних форм організації освітнього процесу. Розширено предметне навчальне середовище, створенні умови для оптимального розвитку навичок роботи з інформацією, формування вмінь і навичок дослідницької і пошукової роботи.

Серед використовуваних засобів: мультимедійні презентації, мультимедійні карти, проекти, онлайн-тести, програмовані засоби навчання та інше.

Вчителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують їх активне використання учнями. Тому створенні вчителями персональні предметні сайти є однією з важливих форм роботи сучасного вчителя і є поштовхом для подальшого освоєння нових сучасних веб-ресурсів відповідно до вимог ІКкомпетентності, що важливо у процесі модернізації навчання в сучасній школі.

Зарахування, відрахування та переведення здобувачів освіти здійснюється без конкурсу відповідно до території обслуговування та у відповідності з Порядком зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН України від 16.04.2018 №367.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до нормативів, затверджених наказами МОН України від 20.02.2002 №128 зі змінами внесеними наказом №921 від 17.08.2012 та №401 від 08.04.2016.

Розділ 6

Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

Рівень досягнень учнів буде вивчатись: шляхом моніторингу знань, умінь і навичок з окремих предметів; проведення контрольних випробувань учнів; участі учнів школи у предметних олімпіадах різного рівня, Всеукраїнських інтелектуальних конкурсах та турнірах; шляхом складання та захисту наукових проектів та участі в роботі МАН; аналізу результатів участі учнів у ДПА і ЗНО.

Завданнями внутрішньої системи забезпечення якості освіти школи є:

- ✓ оновлення нормативно-методичної бази забезпечення якості освіти та освітньої діяльності в школі;
- ✓ постійний моніторинг змісту освіти;
- ✓ спостереження за реалізацією освітнього процесу;
- ✓ моніторинг технологій навчання;
- ✓ спостереження за станом соціально-психологічного середовища школи;

- ✓ контроль стану прозорості освітньої діяльності та оприлюднення інформації щодо її результатів;
- ✓ розроблення рекомендацій щодо покращення якості освітньої діяльності та якості освіти.

Розділ 7

Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

Реалізація змісту освіти в школі та досягнення прогнозованого результату її роботи забезпечується програмно-методичним матеріалом, що відповідає Переліку навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти I, II, III ступенів, затвердженого наказами МОН України від 07.06.2017 №804, від 23.10.17 №1407, від 24.11.2017 №1539, від 14.07.2016 №826, від 29.05.2015 №584 (додаток1, 2).

Педагоги школи використовують у своїй роботі сучасні навчальні технології та методи навчання. Однією зі складових освітньої технології є комп'ютерна підтримка навчання та управління освітнім процесом. У школі є комп'ютерний клас, методичний кабінет (4 ноутбука, 1 комп'ютер, телевізор, мультимедійний проектор), а також кожен навчальний кабінет забезпечений телевізором.

Інформаційні технології, у сукупності з правильними відпрацьованими технологіями навчання, використання активних методів навчання стають сучасною базою освіти, що гарантує необхідний рівень якості, варіативності, диференціації та індивідуалізації навчання та виховання.

Розділ 8

Структура навчального року

Відповідно до статті 15 (розділ XII) Закону України «Про освіту» структура навчального року, тривалість навчального тижня, інші форми організації освітнього процесу встановлюються загальноосвітнім навчальним закладом середньої освіти у межах часу передбаченого програмою.

2018/2019 навчальний рік розпочинається 1 вересня 2018 року та закінчується не пізніше 1 липня 2019 року. Орієнтовна структура навчального року: I семестр - з 03.09.2018 по 28.12.2018; II семестр - з 14.01.2019 по 24.05.2019.

Впродовж навчального року проводяться канікули: осінні канікули - з 22.10.2018 по 26.10.2018; зимові канікули - з 29.12.2018 по 11.01.2019; весняні канікули - з 25.03.2019 по 29.03.2019.

Орієнтовна дата проведення свята «Останній дзвоник» - 24 травня 2019 року.

Дата вручення документів про освіту буде визначена додатково (в залежності від термінів проведення ДПА, ЗНО).

Перелік предметів державної підсумкової атестації визначається Міністерством освіти і науки України. Терміни їх проведення визначаються навчальним закладом та погоджуються з відділом освіти Кагарлицької РДА .

Орієнтовні терміни проведення ДПА для 4-х класів – остання декада травня 2019 року; для 9-х класів – календарний тиждень після закінчення навчального року.

Школа працює в режимі п'ятиденки з двома вихідними – субота, неділя. Навчальні заняття проводяться в одну зміну з 8³⁰ до 16⁰⁰ і регламентуються розкладом уроків, затвердженим директором школи. Упродовж навчального дня проводяться дві великі перерви по 20 хвилин: з 11⁰⁵ до 11²⁵; з 12¹⁰ до 12³⁰ . відповідно до Закону України «Про освіту» тривалість уроку в 1-х класах – 35 хвилин, 2-4-х класах – 40 хвилин, 5-11 класи – 45 хвилин.

Перелік навчальних програм

І ступінь

1 клас

<i>Предмет</i>	<i>Програма</i>
Українська мова Математика Англійська мова «Я досліджую світ» «Мистецтво»	Типова освітня програма початкової освіти (автор Р.Шиян) Наказ МОН України від 21.03.2018 № 268 “Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти”

2 клас

<i>Предмет</i>	<i>Програма</i>
Українська мова Літературне читання Математика Природознавство Я у світі Інформатика Трудове навчання Англійська мова Образотворче мистецтво Музичне мистецтво Фізична культура Основи здоров'я	Навчальні програмами для учнів 1-4 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Наказ МОН України від 12.09.2011 № 1050.Зміни до таких програм: «Українська мова», «Літературне читання», «Математика», «Природознавство», «Я у світі», «Інформатика», «Трудове навчання», «Іноземні мови для загальноосвітніх та спеціалізованих навчальних закладів», «Образотворче мистецтво», «Музичне мистецтво», «Фізична культура», «Основи здоров'я») Наказ Міністерства освіти і науки України від 05.08.2016 № 948 «Про затвердження змін до навчальних програм для 1-4-х класів загальноосвітніх навчальних закладів»

3 клас

<i>Предмет</i>	<i>Програма</i>
Українська мова Літературне читання Математика Природознавство Я у світі Інформатика Трудове навчання Англійська мова Образотворче	Навчальні програмами для учнів 1-4 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Наказ МОН України від 12.09.2011 № 1050.Зміни до таких програм: «Українська мова», «Літературне читання», «Математика», «Природознавство», «Я у світі», «Інформатика», «Трудове навчання», «Іноземні мови

<p>мистецтво Музичне мистецтво Фізична культура Основи здоров'я</p>	<p>для загальноосвітніх та спеціалізованих навчальних закладів», «Образотворче мистецтво», «Музичне мистецтво», «Фізична культура», «Основи здоров'я») Наказ Міністерства освіти і науки України від 05.08.2016 № 948 «Про затвердження змін до навчальних програм для 1-4-х класів загальноосвітніх навчальних закладів»</p>
---	---

4 клас

<i>Предмет</i>	<i>Програма</i>
<p>Українська мова Літературне читання Математика Природознавство Я у світі Інформатика Трудове навчання Англійська мова Образотворче мистецтво Музичне мистецтво Фізична культура Основи здоров'я</p>	<p>Навчальні програмами для учнів 1-4 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Наказ МОН України від 12.09.2011 № 1050.Зміни до таких програм: «Українська мова», «Літературне читання», «Математика», «Природознавство», «Я у світі», «Інформатика», «Трудове навчання», «Іноземні мови для загальноосвітніх та спеціалізованих навчальних закладів», «Образотворче мистецтво», «Музичне мистецтво», «Фізична культура», «Основи здоров'я») Наказ Міністерства освіти і науки України від 05.08.2016 № 948 «Про затвердження змін до навчальних програм для 1-4-х класів загальноосвітніх навчальних закладів»</p>

II ступінь

5 клас

<i>Предмет</i>	<i>Програма</i>
Укр. мова	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2013, (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
Укр. література	Українська література: 5-9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2013, (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
Математика	Математика. Навчальна програма для учнів 5–9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Бурда М.І., Мальований Ю.І., (наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804)
Зарубіжна література	Світова література. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. - К.: Видавничий дім «Освіта», 2013 зі змінами, затвердженими наказом МОН від 07.06.2017 № 804
Англійська мова	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи», К., 2017 р. Наказ МОН від

	29.05.2015 № 585 зі змінами, затвердженими наказом МОН від 07.06.2017 № 804
Природознавство	Програма з природознавства для загальноосвітніх навчальних закладів 5 клас 2017 рік (наказ МОН України від 07.06. 2017 №804)
Історія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 клас», 2017, наказ МОНУ від 07.06.2017 №804
Трудове навчання	Навчальна програма з трудового навчання для загальноосвітніх навчальних закладів.5-9 класи(оновлена),затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017№804
Основи здоров'я	Навчальна програма загальноосвітніх закладів. Основи здоров'я - К.:Видавничий дім «Освіта»,2013 (Зі змінами,затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017№80
Інформатика	Інформатика. 5–9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів , затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804;
Фізична культура	Фізична культура. 5-9 класи . Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (автори Круцевич Т.Ю. та інші). Наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804
Мистецтво	Мистецтво. 5-9 класи (авт. Л. Масол). Програма для загальноосвітніх навчальних закладів . (оновлена), затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804

6 клас

<i>Предмет</i>	<i>Програма</i>
Укр. мова	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2013, (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
Укр. література	Українська література: 5-9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2013, (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
Математика	Математика. Навчальна програма для учнів 5–9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Бурда М.І., Мальований Ю.І., (наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804)
Зарубіжна література	Світова література. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. - К.: Видавничий дім «Освіта», 2013 зі змінами, затвердженими наказом МОН від 07.06.2017 № 804
Англійська мова	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи», К., 2017 р. Наказ МОН від 29.05.2015 № 585 зі змінами, затвердженими наказом МОН від 07.06.2017 № 804
Біологія	Біологія. Програма для 6-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (оновлена), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804

Географія	Географія. Навчальна програма для 6-9 класів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
Історія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 клас», 2017, наказ МОНУ від 07.06.2017 №804
Трудове навчання	Навчальна програма з трудового навчання для загальноосвітніх навчальних закладів.5-9 класи(оновлена),затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017№804
Основи здоров'я	Навчальна програма загальноосвітніх закладів. Основи здоров'я - К.:Видавничий дім «Освіта»,2013 (зі змінами,затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017№80
Інформатика	Інформатика. 5–9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів , затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804;
Фізична культура	Фізична культура. 5-9 класи . Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (автори Круцевич Т.Ю. та інші). Наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804
Мистецтво	Мистецтво. 5-9 класи (авт. Л. Масол). Програма для загальноосвітніх навчальних закладів . (оновлена), затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804

7 клас

Предмет	Програма
Укр. мова	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2013, (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
Укр. література	Українська література: 5-9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2013, (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
Алгебра	Математика. Навчальна програма для учнів 5–9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Бурда М.І., Мальований Ю.І., (наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804)
Геометрія	Математика. Навчальна програма для учнів 5–9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Бурда М.І., Мальований Ю.І., (наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804)
Зарубіжна література	Світова література. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. - К.: Видавничий дім «Освіта», 2013 зі змінами, затвердженими наказом МОН від 07.06.2017 № 804
Англійська мова	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи», К., 2017 р. Наказ МОН від 29.05.2015 № 585 зі змінами, затвердженими наказом МОН від 07.06.2017 № 804

Біологія	Біологія. Програма для 6-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (оновлена), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
Географія	Географія. Навчальна програма для 6-9 класів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
Хімія	Хімія. 7-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів (оновлена), затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
Фізика	Фізика. 7-9 класи. Оновлена навчальна програма, затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 р. № 804
Історія України	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 клас», 2017, наказ МОНУ від 07.06.2017 №804
Всесвітня історія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 клас», 2017, наказ МОНУ від 07.06.2017 №804
Трудове навчання	Навчальна програма з трудового навчання для загальноосвітніх навчальних закладів.5-9 класи(оновлена),затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017№804
Основи здоров'я	Навчальна програма загальноосвітніх закладів. Основи здоров'я - К.:Видавничий дім «Освіта»,2013 (Зі змінами,затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017№80
Інформатика	Інформатика. 5–9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів , затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804;
Фізична культура	Фізична культура. 5-9 класи . Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (автори Круцевич Т.Ю. та інші). Наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804
Мистецтво	Мистецтво. 5-9 класи (авт. Л. Масол). Програма для загальноосвітніх навчальних закладів . (оновлена), затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804

8 клас

<i>Предмет</i>	<i>Програма</i>
Укр. мова	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2013, (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
Укр. література	Українська література: 5-9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2013, (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
Алгебра	Математика. Навчальна програма для учнів 5–9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Бурда М.І., Мальований Ю.І., (наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804)

Геометрія	Математика. Навчальна програма для учнів 5–9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Бурда М.І., Мальований Ю.І., (наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804)
Зарубіжна література	Світова література. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. - К.: Видавничий дім «Освіта», 2013 зі змінами, затвердженими наказом МОН від 07.06.2017 № 804
Англійська мова	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи», К., 2017 р. Наказ МОН від 29.05.2015 № 585 зі змінами, затвердженими наказом МОН від 07.06.2017 № 804
Біологія	Біологія. Програма для 6-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (оновлена), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
Географія	Географія. Навчальна програма для 6-9 класів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
Хімія	Хімія. 7-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів (оновлена), затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
Фізика	Фізика. 7-9 класи. Оновлена навчальна програма, затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 р. № 804
Історія України	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 клас», 2017, наказ МОНУ від 07.06.2017 №804
Всесвітня історія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 клас», 2017, наказ МОНУ від 07.06.2017 №804
Трудове навчання	Навчальна програма з трудового навчання для загальноосвітніх навчальних закладів.5-9 класи)(оновлена),затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017№804
Основи здоров'я	Навчальна програма загальноосвітніх закладів. Основи здоров'я - К.:Видавничий дім «Освіта»,2013 (Зі змінами,затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017№80
Інформатика	Інформатика. 5–9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів , затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804;
Фізична культура	Фізична культура. 5-9 класи . Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (автори Круцевич Т.Ю. та інші). Наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804
Мистецтво	Мистецтво. 5-9 класи (авт. Л. Масол). Програма для загальноосвітніх навчальних закладів . (оновлена), затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804

9 клас

Предмет	Програма
---------	----------

Укр. мова	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2013, (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
Укр. література	Українська література: 5-9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2013, (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
Алгебра	Математика. Навчальна програма для учнів 5–9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Бурда М.І., Мальований Ю.І., (наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804)
Геометрія	Математика. Навчальна програма для учнів 5–9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Бурда М.І., Мальований Ю.І., (наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804)
Зарубіжна література	Світова література. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. - К.: Видавничий дім «Освіта», 2013 зі змінами, затвердженими наказом МОН від 07.06.2017 № 804
Англійська мова	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи», К., 2017 р. Наказ МОН від 29.05.2015 № 585 зі змінами, затвердженими наказом МОН від 07.06.2017 № 804
Біологія	Біологія. Програма для 6-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (оновлена), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
Географія	Географія. Навчальна програма для 6-9 класів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
Хімія	Хімія. 7-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів (оновлена), затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
Фізика	Фізика. 7-9 класи. Оновлена навчальна програма, затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 р. № 804
Історія України	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 клас», 2017, наказ МОНУ від 07.06.2017 №804
Всесвітня історія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 клас», 2017, наказ МОНУ від 07.06.2017 р. №804
Правознавство	Правознавство. Практичний курс. 9 клас. (авт. Ремех Т.О., Пометун О.І.). Програма, затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804;
Трудове навчання	Навчальна програма з трудового навчання для загальноосвітніх навчальних закладів.5-9 класи(оновлена),затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017№804

Основи здоров'я	Навчальна програма загальноосвітніх закладів. Основи здоров'я - К.:Видавничий дім «Освіта»,2013 (Зі змінами,затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017№80
Інформатика	Інформатика. 5–9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів , затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804;
Фізична культура	Фізична культура. 5-9 класи . Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (автори Круцевич Т.Ю. та інші). Наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804
Мистецтво	Мистецтво. 5-9 класи (авт. Л. Масол). Програма для загальноосвітніх навчальних закладів . (оновлена), затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804

III ступінь

10 клас

Предмет	Програма
Українська мова	Програма для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання, затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407
Українська література	Програма для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання «Українська література: 10-11 класи. – Профільний рівень» затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407
Зарубіжна література	Навчальна програма для учнів 10 класу (рівень стандарту та профільний рівень), затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 №1407
Англійська мова	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Англійська мова 10-11 класи. Академічний рівень» 2017
Історія України	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України 10-11 класи. Рівень стандарту», затверджені МОН України від 23.10.2017 №1407
Всесвітня історія	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Всесвітня історія 10-11 класи. Рівень стандарту», затверджені МОН України від 23.10.2017 №1407
Основи правознавства	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Правознавство 10-11 класи», затверджені МОН України від 23.10.2017 №1407
Громадянська освіта	Навчальна програма «Громадянська освіта. Інтегрований курс, рівень стандарту», затверджена МОН України від 23.10.2017 №1407
Географія	Навчальні програми для учнів 10 класу (рівень стандарту), затверджені наказом МОН України від 23.10.2017 №1407
Математика	Навчальна програма з математики (алгебра і початки аналізу та геометрія) для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів (рівень стандарту), затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 №804
Біологія і екологія	Програма з біології і екології для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти: рівень стандарту, затверджена наказом МОН

	України від 23.10.2017 №1407
Фізика і астрономія	Навчальні програми з фізики та астрономії для 10 класів закладів загальної середньої освіти, затверджені наказом МОН України №1539 від 24.11.2017 року.
Хімія	Програма з хімії для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти. Рівень стандарту (затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 №1407)
Захист Вітчизни	Навчальна програма «Захист Вітчизни» для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти, затверджена наказом МОН України від 23.10.107 №1407
Фізична культура	Навчальна програма «Фізична культура» для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти, затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 №1407
Технології	Навчальна програма «Технології 10-11 класи (рівень стандарту), затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 №1407»

11 клас

Предмет	Програма
Укр. мова	Українська мова. 10-11 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. (затверджена наказом МОН від 28.10.2010 № 1021, крім рівня стандарту; рівень стандарту зі змінами, затверджена наказом Міністерства від 14.07.2016 № 826.)
Укр. література	Українська література. 10-11 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів (затверджена наказом Міністерства від 28.10.2010 № 1021, крім академічного рівня та рівня стандарту, затверджена наказом МОН від 14.07.2016 № 826.
Алгебра	Математика. Навчальні програми для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів (рівень стандарту, академічний рівень, профільний рівень, поглиблене вивчення). Наказ МОН від 14.07.2016 № 826
Геометрія	Математика. Навчальні програми для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів (рівень стандарту, академічний рівень, профільний рівень, поглиблене вивчення). Наказ МОН від 14.07.2016 № 826
Зарубіжна література	Світова література. 10-11 класи - за програмами, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки від 28.10.2010 № 1021, крім рівня стандарту та академічного рівня зі змінами 2016 року
Англійська мова	Іноземні мови . Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 10-11 класи. (Рівень стандарту. Академічний рівень. Профільний рівень). Лист МОН від 22.02.2008 № 122
Біологія	Біологія. Програма для 10–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів: рівень стандарту, зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 14.07.2016 № 826
Географія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 10-11 класи (рівень стандарту, академічний рівень, профільний рівень). Наказ МОН від 28.10.2010 № 1021
Хімія	Хімія. 10-11 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Рівень стандарту (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 14.07.2016 № 826).

Екологія	Рівень стандарту (затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2016 року № 826)
Фізика Астрономія	Фізика та астрономія. Програми профільного навчання для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України №1021 від 28.10.2010 р. зі змінами, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2016 р. № 826
Історія України	Історія України. Всесвітня історія. 10-11 класи. Програми, затверджені наказом Міністерства від 14.07.2016 р. № 826.
Людина і світ	Рівень стандарту / Академічний рівень (затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2016 року № 826)
Всесвітня історія	Історія України. Всесвітня історія. 10-11 класи. Програми, затверджені наказом Міністерства від 14.07.2016 р. № 826.
Трудове навчання	Технології. 10-11 класи (авт.: А. Терещук та інші).
Економіка	Рівень стандарту (затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2016 року № 826)
Інформатика	Рівень стандарту (затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2016 року № 826)
Фізична культура	Рівень стандарту Навчальна програма «Фізична культура. 10-11 кл.» розроблена відповідно до вимог Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 24 від 14 січня 2004 р.
Художня культура	Художня культура. 10 – 11-х класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів

Перелік програм варативної частини**I ступінь****3 клас**

Предмет	Програма
Біблійна історія та християнська етика	Програма факультативного курсу для учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Лист 1/11-11629 від 21.12.2012 року

4 клас

Предмет	Програма
Біблійна історія та християнська етика	Програма факультативного курсу для учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Лист 1/11-11629 від 21.12.2012 року

II ступінь**5 клас**

Предмет	Програма
Київщинознавство	Програма курсу «Київщинознавство», рішення колегії управління освіти і науки Київської облдержадміністрації від 20.01.2006 року №78
Сторінками дитячої літератури	Програма «Збірник факультативів та курсів за вибором із зарубіжної літератури 5-7 класи», Б.Церква: ТОВ «ОФСЕТ»» (лист МОН України від 29.05.2015 року №14 1/12-Г-333)

6 клас

Предмет	Програма

Київщинознавство	Програма курсу «Київщинознавство», рішення колегії управління освіти і науки Київської облдержадміністрації від 20.01.2006 року №78
Сторінками дитячої літератури	Програма «Збірник факультативів та курсів за вибором із зарубіжної літератури 5-7 класи», Б.Церква: ТОВ «ОФСЕТ»» (лист МОН України від 29.05.2015 року №14 1/12-Г-333)

7 клас

Предмет	Програма
Київщинознавство	Програма курсу «Київщинознавство», рішення колегії управління освіти і науки Київської облдержадміністрації від 20.01.2006 року №78
Сторінками дитячої літератури	Програма «Збірник факультативів та курсів за вибором із зарубіжної літератури 5-7 класи», Б.Церква: ТОВ «ОФСЕТ»» (лист МОН України від 29.05.2015 року №14 1/12-Г-333)

8 клас

Предмет	Програма
Київщинознавство	Програма курсу «Київщинознавство», рішення колегії управління освіти і науки Київської облдержадміністрації від 20.01.2006 року №78
Креслення	Програма курсу за вибором «Креслення для загальноосвітніх навчальних закладів. Креслення 8-9 класи» (Лист МОН України від 19.11.2013 №1/11-17679)

9 клас

Предмет	Програма
Креслення	Програма курсу за вибором «Креслення для загальноосвітніх навчальних закладів. Креслення 8-9 класи» (Лист МОН України від 19.11.2013 №1/11-17679)
Настає час вибору	Програма факультативного курсу 8-11 класи. Авт. Т.В. Сідляр, Н.В. Свірчкова (Лист ПТЗО 14.1/12-Г-165 від 15.05.2013 року)

III ступінь

10 клас

Предмет	Програма
Київщинознавство	Програма курсу «Київщинознавство», рішення колегії управління освіти і науки Київської облдержадміністрації від 20.01.2006 року №78
Формування здорового способу життя	Програма навчального курсу для учнівської молоді старшого підліткового та юнацького віку «Формування здорового способу життя та профілактика ВІЛ - СНІДу»

11 клас

Предмет	Програма
Київщинознавство	Програма курсу «Київщинознавство», рішення колегії управління освіти і науки Київської облдержадміністрації від 20.01.2006 року №78
Формування здорового способу життя	Програма навчального курсу для учнівської молоді старшого підліткового та юнацького віку «Формування здорового способу життя та профілактика ВІЛ - СНІДу»
Психологія	Програма факультативного курсу «Психологія 10-11 класи» авт. Л.А. Петушкова, А.В. Аносова (Лист Мон України від 06.06.2013 №1/9-413)